



Interview met Ruimte-OK: Andere blik op kosten scholenbouw

Marco van Zandwijk is werkzaam bij Ruimte-OK. Trajecten waar hij aan werkt, hebben als doel om de huisvestingskwaliteit van scholen te bevorderen. Hoewel de kwaliteit van scholen van maatschappelijk belang is, krijgt dit in de praktijk nog onvoldoende prioriteit. Van Zandwijk schetst de ontwikkelingen binnen de sector die hieraan bijdragen. “De sector kampt, mede door de aantrekkelijke markt, met verouderde VNG-normbedragen. Tegelijkertijd zijn er veel veranderingen op komst: veel schoolgebouwen zijn verouderd en moeten op korte termijn worden vervangen. Daarnaast moeten nieuwe gebouwen voortaan voldoen aan internationale klimaatdoelstellingen. Ondertussen is de taak van scholenbouw door de terugtrekkende overheid veel meer bij scholen en gemeenten zelf komen te liggen. Om dit op zich te kunnen nemen, is een ander kennisniveau en de juiste expertise nodig. Een school heeft daarom baat bij hulpmiddelen die haar in staat stellen om de juiste beslissingen te nemen. In opdracht van de Rijksbouwmeester hebben we de Scholenbouw-waaiër ontwikkeld. Deze waaiër helpt om tijdens de bouw of verbouw van een school gebruikerswensen bespreekbaar te maken. Dit sloeg heel goed aan bij scholen. De waaiër sloot aan bij hun kennisniveau, was inspirerend en hielp hen met het stellen van vragen.”

“De waaiër hebben we met de sectorraden in het primair en voortgezet onderwijs en de VNG (red.: Vereniging van Nederlandse Gemeenten) doorontwikkeld tot een concreet houvast voor het programma van eisen: het Kwaliteitskader Huisvesting. Op verzoek van de VNG is het kader ook financieel doorgerekend. We kozen voor BDB, omdat zij vanuit actuele bouwkostendata op een onafhankelijke manier inzicht kunnen geven in trends en ontwikkelingen. De VNG beschikte zelf al over normbedragen voor onderwijshuisvesting. In de praktijk bleek dat je op basis van de bestaande VNG-normbedragen geen school meer

**Je twijfelt bijna aan je eigen geloofwaardigheid:
vragen we niet te veel? Het Kwaliteitskader is
echter niet alleen een wensenlijstje.**



Ruimte-OK is een maatschappelijke organisatie die staat voor kwalitatief goede en duurzame onderwijshuisvesting.

kon bouwen of in ieder geval geen toekomstbestendige school. De berekeningen van BDB bevestigen dit. Reden voor het verschil is dat de normbedragen van de VNG jaarlijks worden geïndexeerd met een index die oorspronkelijk niet bestemd is voor scholenbouw. Ook zijn deze normen nooit aangepast aan de hogere eisen ten aanzien van binnenmilieu en duurzaamheid.”

“De door BDB opgestelde financiële paragraaf in het Kwaliteitskader riep in eerste instantie veel onbegrip op. Je twijfelt bijna aan je eigen geloofwaardigheid: vragen we niet te veel? Het Kwaliteitskader is echter niet alleen een wensenlijstje, maar heeft een nadrukkelijke koppeling met het Bouwbesluit. Dat is het wettelijk verplichte minimum waar een leeromgeving aan moet voldoen. Inmiddels zijn er steeds meer aanbestedingen die de financiële berekeningen in het Kwaliteitskader bevestigen. Langzamerhand zie je ook de discussie verschuiven: hoe kunnen we een bepaald kwaliteitsniveau bereiken met de beschikbare middelen? Kansen zitten in innovatieve manieren van bouwen of financieren. Ook ziet men steeds meer in dat het zinvol is het traditionele denken vanuit de investeringskosten los te laten en te gaan kijken naar de financiële lasten over de hele looptijd. Dat is de pijn die een gemeente in zijn begroting en de school in zijn exploitatie voelt. Soms blijkt het juist slimmer om vooraf meer te investeren. Het is zinvol om met een andere blik naar dit vraagstuk te kijken.”

“Ruimte-OK en BDB hebben elkaar gevonden in de gezamenlijke ambitie om iets onafhankelijks neer te leggen waar behoefte aan is in de markt. Hoewel het Kwaliteitskader inmiddels wordt gebruikt door meerdere gemeenten en schoolbesturen, is het onze wens om het kader nog veel vaker in te zetten. Ook is er veel behoefte aan uitleg over gebruik van het kader. Daarnaast is het wenselijk om de financiële paragraaf jaarlijks te actualiseren. Er is dus nog heel veel werk wat opgepakt moet worden. Terugkerende vraag blijft daarbij: hoe kunnen we dit structureel bekostigen? Het ontstaan van het kader is een succesverhaal, maar nu moet de implementatie van het Kwaliteitskader voor de toekomst structureel geregeld worden.” •